

SAK 5/2024

ØKONOMIPLANER 2024–2027

Den økonomiske situasjonen for Frikirkens fellesarbeid er god. Det er imidlertid forhold som bør påkalle oppmerksomhet. Redusert medlemstall er én faktor. Det samme er økende alder blant menighetenes givere, samt at gaver registrert hos menighetene ikke ser ut til å følge prisstigning. Det er risiko knyttet til politikkenes premisser for offentlig støtte/refusjon kirkeskatt. Økte krav til regnskapsrapportering innføres allerede i 2024, for menighetene hver for seg og kirkesamfunnet.

Saksfremlegget om økonomiplaner må leses med «Regnskap 2021-2023» (sak 3/2024) og «Statistikk 2021-2023» (sak 2/2024) som referanse. Saksfremlegget trekker frem noen styringsprinsipper og utviklingstrekk som synoden bes merke seg og gjerne kommentere.

Synodemøtet skal ikke behandle eller vedta budsjett eller fordelingsnøkler. Synodestyret er ansvarlig for økonomistyringen og rapporterer på dette til synoden. Synodemøtet drøfter overordnede problemstillinger knyttet til økonomi.

Synodestyret har budsjettert med nullbudsjett eller mindre underskudd. Budsjettarbeidet er verktøy for gjennomføring av økonomistyring, og for å gjennomføre planer og samtidig oppnå likt eller bedre resultat enn netto budsjettmål. Styret vil styrke arbeidet med prognoser.

INNETEKTER OG KOSTNADER

Inntektene til Frikirkens fellesarbeid kommer i hovedsak fra fem kilder:

Inntektskilde	Innhold	Andel i 2023
Tilskudd fra menighetene	Menighetstilskudd, misjonsgave og tilskudd til presbyteriene	44,7 %
Offentlige tilskudd	Statstilskudd og Norad-midler	28,4 %
Gaver	Aksjoner, kollekter og andre gaver	14,3 %
Driftsrelaterte inntekter	Moms-kompensasjon m.m.	5,8 %
Salgsinntekter	Deltakeravgifter arrangementer m.m.	6,9 %

Fellessarbeidets inntekter utgjorde i 2023 50,7 millioner kroner. Menighetene betalte inn 13,1 millioner kroner i menighetstilskudd til fellesarbeidet og 9,6 millioner kroner i misjonsgave. De offentlige tilskuddene bestod av 12,4 millioner kroner i statstilskudd og 1,8 millioner kroner i Norad-midler til bistandsprosjekter i Midtøsten.

Kostnadene vedr. fellesarbeidet var i 2023 på 53 millioner kroner. 19,5 millioner var lønnskostnader og 33,2 millioner var driftskostnader, og inkluderer alt som føres av hovedkontoret innen misjon, menighet, drift, synodalt, utviklingsfond, presbyterier, menighetsteam osv.

BALANSE

	Balanse 2021	Balanse 2022	Balanse 2023
Sum anleggsmidler	5 927 091	5 810 453	6 403 943
Kortsiktige finansinvesteringer	39 203 965	38 034 753	64 990 074
Kontanter, bankinnskudd o.l.	34 655 016	35 638 343	11 009 140
Sum omløpsmidler	74 204 953	74 508 006	77 149 994
SUM EIENDELER	80 132 044	80 318 459	83 750 129
Egenkapital	27 510 380	28 752 732	28 880 986
Sikringsfondet	15 907 665	15 661 757	16 235 972
Utviklingsfondet	26 473 763	25 447 759	23 289 403
Misjon (EK + testamentarisk)	5 297 322	5 334 450	3 561 548
EK Presbyteriene	446 697	111 820	-197 441
Sum egenkapital	75 635 828	75 308 518	75 969 678
Sum avsetning for forpliktelser	32 718	-148 963	-302 868
Sum kortsiktig gjeld	4 463 499	5 158 905	8 083 319
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	80 132 044	80 318 459	83 750 129

DEN ØKONOMISKE SITUASJONEN PER I DAG

Bortsett fra midler som er øremerket misjon, utviklingsfondet og presbyteriene, har kirkesamfunnet en egenkapital på vel 45,1 millioner kroner. Dette inkluderer de 15-20 millionene som Synodemøtet 2014 vedtok skulle settes til side som fremtidig reserve for eventuelt kjøp av eiendom til hovedkontor. Det er forvaltning av 50 millioner kroner i fond. Forvalter av dette ble byttet i 2023 til DNB, beløpet ble implementert over cirka et halvt år. Det ble satt 12,2 millioner kroner i rentefond.

Misjonsarbeidet har langt på vei egen økonomi, og noen reserver på egenkapitalkonto. Testamentariske gaver bidrar i tillegg til reserver og misjonens driftsbudsjett.

Presbyteriene har egen avdeling i regnskapet. I retningslinjene til tilsynsmannsordningen er det lagt opp til at presbyteriene i fellesskap skulle sørge for at man har en buffer på minst 100 000 kroner, slik at det er midler å ta av ved behov. Ved utgangen av 2023 er egenkapitalen negativ, etter overforbruk til presbyteriemøter (hvert 3. år), forventet dekket inn i år uten slike møter.

Synoden bør kunne forvente at den gode økonomistyringen fortsetter. I økonomiforvaltningen tas det høyde for både uforutsette inntektsbortfall og ikke planlagte kostnader.

Tros- og livssynssamfunn får nå pålegg og økt kontroll knyttet til tilskuddsmidler og regnskapspraksis. Dette vil berøre menighetene direkte, og stiller nye og flere krav til oss som kirkesamfunn. Mulighet for oppfølging berører kapasitet og kompetanse innen økonomiforvaltning. Det vil være aktuelt å innføre økonomisystemer for hele Frikirken. Økte kostnader til etablering av dette må håndteres innenfor samlet økonomisk ramme i menighetene, fellesarbeid, og presbyteriene, gjennomgått i denne saken.

UTVIKLINGSFONDET

Fordelingsutvalget, som bevilger penger fra utviklingsfondet, skal ha et visst overbruk hvert år. Fondet inkluderer midler avsatt etter salget av Frikirkens Hus og tilføres også en andel av menighetstilskuddet og statstilskuddet årlig. Størrelsen på utbetalinger per år vil variere, avhengig av hvor mange søknader som kommer inn, og hvilke søknader som innfris og med hvor store

beløp. Utviklingsfondet skal brukes i tråd med Frikirkens mål og strategier, slik det er beskrevet i kriteriene for tildeling skal utviklingsfondet brukes til:

- A. Nybrottsarbeid og prosjekter med grunnlag i både lokale og synodale strategier. Det kan søkes om støtte i inntil fem år.
- B. Lønnsmidler for menigheter som ikke selv klarer å lønne arbeidere i forhold til menighetens behov. Det kan bevilges midler for inntil fem år.
- C. Nybygg, oppgradering, oppussing, energiøkonomiske tiltak og andre investeringer i kirkebygg eller andre bygg og eiendommer som eies av Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Ved utgangen av 2023 var Utviklingsfondet på 23 289 000 kroner.

Forordningsutvalget skriver i årsmelding til Synoden 2024: «Vi vil forsøke å rette fokuset på å støtte bærekraftige prosjekter, og veldig gjerne spennende prosjekter som kan være med på å løfte Frikirken og menighetene videre i det viktige arbeidet med å bli kjent med Jesus og gjøre Han kjent.»

MEDLEMSTALL SOM KRITISK SUKSESSFaktor

Menighetene bidrar til fellesarbeidets økonomi gjennom menighetstilskudd og misjonsgave. Menighetstilskuddet er obligatorisk, mens misjonsgaven er forventet, men ikke et absolutt krav.

Satsen for menighetstilskuddet og misjonsgave kan ses i tabell under.

År	Menighetstilskudd	Presbyterietilskudd	Misjonsgave	Sum
2020	1 280	320	1 120	2 720
2021	1 130	320	1 120	2 570
2022	1 280	320	1 154	2 754
2023	1 600		1 154	2 754
2024	1 600		1 300	2 900

Pristigningen for 2020-23 er 15,5 prosent.

Satsen for menighetstilskudd for 2021 ble ekstraordinært redusert av synodestyret grunnet stort overskudd i 2020. Fra 2023 er presbyterietilskuddet en del av menighetstilskuddet. Satsen for menighetstilskudd er dermed ikke økt siden 2020, og da ble tilskuddet redusert fra 1 396 kroner i 2019. I det videre må det forutsettes at økning av menighetstilskuddet ikke går ut over prisstigning.

Misjonsgaven ble økt noe i 2022, og ytterligere for 2023, til sammen 16 prosent siden 2020. Det er ønskelig å fortsette økning, i alle fall i tråd med prisutvikling.

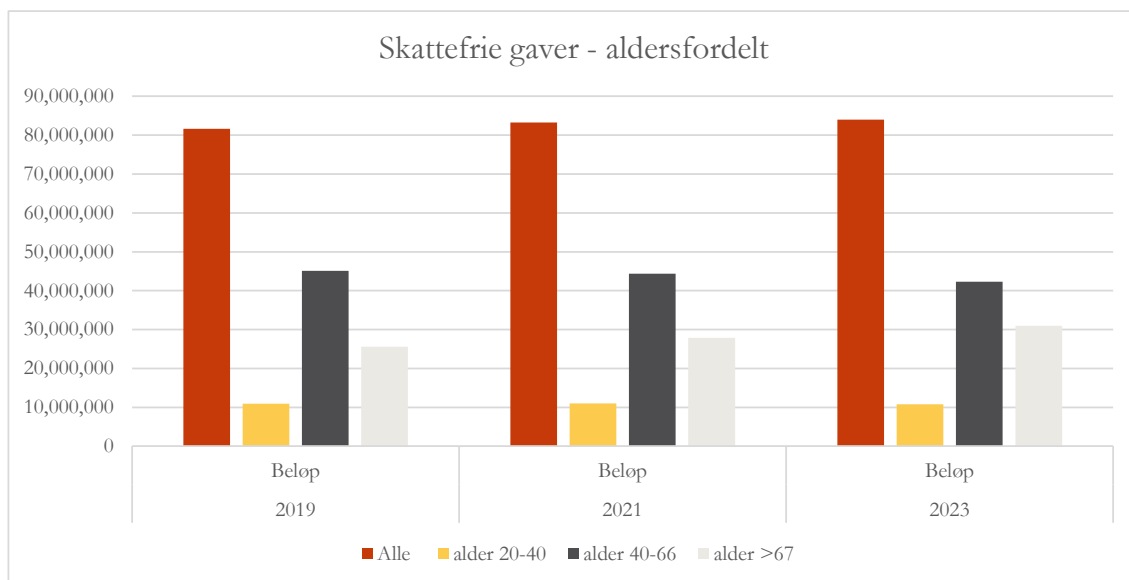
Både menighetstilskudd og misjonsgave regnes per i dag ut fra antallet medlemmer med stemmerett. Statistikken forteller oss at dette medlemstallet er synkende, noe som på sikt innebærer inntektsreduksjon for fellesarbeidet. Stillingsreduksjoner og redusert aktivitet kan være aktuelt. Alternativer kan være å øke satsene per medlem for å ta igjen inntektstapet.

GAVER OG GIVERE

Statistikk fra innrapporterte gaver med skattefradrag 2019-2023 i menighetene viser en utvikling i antall givere, givernes alder, gavebeløp per giver, og samlet. Sammen med tiltagende politisk ordskifte rundt finansiering av tros- og livssynssamfunn, mulige krav knyttet til hvordan menighetene må innrette seg for å motta støtte, aktualiserer dette innsats for å forkynne og motivere givertjeneste.

	2019	2021	2023
Antall givere i alderen 20-40	849	780	751
Antall givere i alderen 40-66	2 433	2 347	2 302
Antall givere i alderen >67	1 548	1 626	1 754
Sum antall	4 830	4 753	4 807
Beløp fra givere i alderen 20-40	10 916 963	11 025 980	10 753 675
Beløp fra givere i alderen 40-66	45 116 895	44 400 215	42 317 854
Beløp fra givere i alderen >67	25 615 307	27 850 072	30 950 589
Sum beløp*	81 649 165	83 276 267	84 022 118
Snitt fra givere i alderen 20-40	12 858	14 135	14 319
Snitt fra givere i alderen 40-66	18 544	18 917	18 383
Snitt fra givere i alderen >67	16 547	17 127	17 645
Totalt snitt fra givere	16 905	17 521	17 479

*Justert for prisstigning tilsvarende sum gaver 2021 kr 79 450 496 i 2019 (4,6 %). Sum gaver 2023 tilsvarende kr 71 829 805 i 2019 (14,5%).

OFFENTLIG TILSKUDD/REFUNDERT KIRKESKATT

Både statstilskudd og kommunale tilskudd er basert på det totale antallet medlemmer i Frikirken. Tilskuddet er i prinsippet refundert kirkeskatt, og beregnes som beløp per medlem i forhold til hva stat og kommune bevilger per medlem i Den norske kirke. Synkende medlemstall i Frikirken vil kunne gi reduksjon i offentlig tilskudd/refundert kirkeskatt.

Etter innføring av ny trossamfunnslov fra 1. januar 2021, utbetales statstilskudd og kommunale tilskudd samlet. Synodestyret vedtar en prosentfordeling av det samlede tilskuddet, for tiden er denne 45 % til fellesarbeidet og 55 % til menighetene. Summene for 2023 er 12,4 millioner kroner til fellesarbeidet og 15,1 millioner til menighetene. Det har vært en økning i summen over de siste årene tross noe nedgang i medlemstall. Dette kan ha sin årsak i at andre trossamfunn også har en reduksjon, samt at potten som fordeles økes. Økningen kan være grunnen til at samlet utbetaling av tilskudd/skattebefrysning ikke har slått ut for enkeltmenigheter slik at det har vært behov for å avhjelpe konsekvenser ved endringen.